

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 11. septembra 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 108.

Zaključitev «Ljubljane v jeseni».

Konec velesejskih prireditev. — Rekordni obisk. — Velesej mora ostati stalna ustanova slovenskega gospodarstva.

Včeraj popoldne so se zaključile letošnje jesenske velesejske prireditve. Za prireditve s takim programom in v takem stilu je bilo deset dni v resnici premalo. To mora vsakdo priznati, ki si je vrvenje prošlega tedna tudi samo površno ogledal.

Jubilejna kmetijska razstava že sama na sebi je nudila v vseh svojih oddelkih toliko zanimivosti, da je v resnici velika škoda, da se ni dala prilika najširšim krogom, da si jo pobližje ogledajo. Prireditve take vrste, ki zahteva toliko požrtvovalnega dela, se ne da ponoviti vsako leto in zato bi se moralo omogočiti predvsem našemu kmečkemu naraščaju, zlasti pa vsej šolski mladini po deželi, da si jo more poceni ogledati. Tako lepi uspehi mogočnega napredka in marljivega dela žuljevih rok našega oratarja se niso pokazali doslej še na nobeni prireditvi v naši državi, mogli bi pa tudi uspešno tekmovati z vsako tako prireditvijo tudi že naprednejših držav. Kmetijska družba je žrtvovala za vse to prav gotovo mnogo truda, zato ji moramo biti hvaležni vsi, zlasti pa država sama, ker se je z delom in uspehi, ki jih je pokazala Kmetijska družba na teh prireditvah, dvignil do zavirljive stopinje ne samo ugled družbe, ampak tudi celega našega gospodarstva. Niso bile to prazne resolucije, puhle fraze, ampak vidni dokazi, realni uspehi, ki jih nikdo ne more utajiti!

Kakor je bilo lepo in dovršeno vse, kar smo videli v okvirju jubilejne razstave Kmetijske družbe, ki ni mogla na bolj dostojen način proslaviti 160 letnico svojega obstoja in plodnosnega delovanja, tako je bilo hvalevredno tudi vse drugo, kar nam je nudila letošnja jesenska velesejska prireditve.

Da ne omenimo pohoštvono obrt, ki je bila kakor vedno tudi to pot s svojimi izdelki na višini, smo videli letos posebno lepe izdelke domače krznarske obrti, dobro je bila zastopana tudi pletilska stroka, čevljarska, vrvarska, jestvinske stroke vseh vrst in kakor še nikdar so prišli do polne veljave izdelovalci radioaparatorov, ki so že prve razstavne dni razprodali vse svoje zaloge.

Popolen uspeh je doseglo tekmovanje harmonikarjev. Dobro je, da smo tudi v tem pokazali kaj zmoremo. Če smo že na prejšnjih prireditvah dosegli lepe uspehe, kar se tiče izdelovanja harmonik samih, ki danes uspešno tekmujejo z najboljšimi inozemskimi izdelki, je bilo potrebno, da se pokaže tudi spretnost v uporabi tega pristno slovenskega instrumenta. Kdor je prisostvoval preizkušnjam, je imel priliko prepričati se, da imamo tudi na tem polju pravih mojstrov.

Predmet stalnega občudovanja je bila vedno lepa vrtnarska razstava. Malo razstavljalcev, vsaj po številu manj kot druga leta, zato pa je nudil vsak razstavljalce mnogo več kot druga leta in razstava v celoti je bila pravi rajski vrtilj, kjer nisi slišal tudi pri prenapolnjenem prostoru skoro noben glas, ker je govorilo samo oko. Ponosni, v resnici ponosni moramo biti na naše vrtnarje, ki so dosegli v

svoji stroki, ki zahteva toliko truda in muk, pa tudi obilo strokovnega znanja in ljubezni, toliko dovršenost, da jih mora za to vsakdo skoro zavidi. Moralnim uspehom takih prireditev morajo neizogibno slediti tudi gmotni uspehi, koje našim marljivim in vzornim vrtnarjem iz sreča tudi privoščimo.

Mogli bi navesti še cel niz zanimivosti in dokazov vztrajnega in požrtvovalnega dela, ki nam jih je nudila letošnja »Ljubljana v jeseni«, toda nikdar ne bi mogli vzbuditi v čitatelju utisa, ki si ga dobil, ko si gledal to prekrasno sliko gospodarske vzajemnosti, najlepšega harmoničnega sodelovanja glavnih panog gospodarstva. Zato pravimo, da nam je semenj potrebna in prekoristna ustanova za pospeševanje naših obrtnih, kupčijskih in sploh gospodarskih interesov, ter da je visoko dvignil ugled slovenskega gospodarja v državi in še višje ugled cele države v inozemstvu. V interesu nas vseh je zato, da to ustanovo čuvamo, krepimo in ji vsi, vsak po svojih močeh, pomagamo do še večjega razmaha.

Zdi se nam pa, da bi ne bilo prav, če bi ob tej priliki ne tolmačili zagotovila vsega priznanja in iskrene obveznosti gospodarskih krogov napram vsem, ki so tudi to pot pripomogli k čimvečjemu uspehu »Ljubljane v jeseni«. Predvsem gre za hvala za to vsem članom velesejskega odbora, zlasti predsedniku velesejskega odbora, g. F. Bonaču ter vztrajnemu in spretnemu ravnatelju g. M. Dularju, uradništvu velesejskega in vsem razstavljalcem. Letošnja jesenska prireditve je uspela odlično in že s tem je dana najboljša garancija za bodočnost našega velesejskega! Naj ta uspeh služi tudi v bodrilo organizatorjem za njih težko in ne preveč hvaležno delo!

OPOZORILO PREVZEMNIKOV DRŽAVNIH DEL.

Ker se nekateri prevzemniki državnih del, oziroma naprav hočejo izogniti dolžnosti prijave svojih zaposlenih delavcev, odnosno plačila zavarovalnih prispevkov, je ministarstvo javnih del dalo nalog vsem podrejenim organom, da nobenemu prevzemniku oddanih del ne izplačajo zaslužkov, če ne prinese od pristojnega okrožnega urada za zavarovanje delavcev potrdila, da je vse delavce prijavil in plačal prispevke. Okrožni urad za zavarovanje delavcev bo šel vsem prizadetim na roke na ta način, da jim bo izstavljal plačilne naloge redno vsak mesec na isti dan. Potrdila o plačanih prispevkih pa bo izdal po želji. (Ena formalnost več za zavarovanje izplačil za državi dobavljeno blago!)

POMANJKANJE KRME.

Pšenica bo imela letos preveč 9 milijonov ton, kar se na svetovnih trgih že sedaj pozna. Evropske dežele vsled dobre letine nič kaj ne kupujejo. Trg krmilnih sredstev je pod vplivom povprševanja centralnoevropskih držav, ki postaja zlasti glede platske koruze zmeraj večje. Cena za to koruso je sicer nekoliko poskočila, vsled povpraševanja v Srednji Evropi, a dviganje ni trajalo dolgo časa. Izenačenje je prišlo po južnoafriški koruzni ponudbi; ta korusa prihaja letos v bolj suhi in v bolj obilni kvaliteti na trg kot sicer. Cene krmil so ostale zato približno na isti črti in kažejo celo nekoliko navzdol. Platsko koruso imenujemo koruso iz dežel ob reki La Plata, torej v prvi vrsti iz Argentine in nekoliko tudi iz Uruguaya.

Naredba o odpiranju in zapiranju trgovin.

Izpremembe in dopolnitve za ljubljansko oblast.

Ministrstvo za socialno politiko je z razpisom z dne 8. avgusta 1928, št. 8374/IV. izdalo sporazumno z ministrstvom za trgovino in industrijo radi izvajanja člena 29. uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic z dne 3. maja 1928, »Uradni list« št. 167/51 nastopna pojasnila:

Odredbe člena 29 omenjene uredbe se imajo z ozirom na odredbo členov 25 in 28 dotične uredbe na ozemlju Slovenije izvajati tako-le:

1. V krajih, kjer se vrši samo ena služba božja, morajo biti obratovalnice odprte takoj po službi božji, za čas dveh ur.

2. V krajih, kjer se vrši več služb božjih, določi čas, ko smejo biti obratovalnice odprte, dotična občina, ki pa mora poročati o tem svojemu predpostavljenu nadzornemu oblastvu.

K pobijanju nedovoljenega trgovanja potnikov.

Iz Maribora smo prejeli: Sigurno je, da se v nobenem mestu Slovenije ni tako razpasla prodaja raznega blaga kot oblek, perila, pisarniških potrebščin itd. privatnim strankam potom tu- in inozemskih potnikov, kot ravno v Mariboru. Najbolj žalostno pa je, da podpirajo to nezakonito početje celo šefi raznih podjetij. Tako je prodal neki tak potnik z vednostjo šefov nameščencem tovarne R. v Meljskem predmestju 7 oblek na obroke, nameščencem nekega mestnega podjetja 8 oblek itd. tako, da gre do te kupčije v stotisoe, številni domači trgovci pa smejo gledati skozi prste in plačevati davke, nameščence in drugo režijo.

Gremij trgovcev se trudi že nad eno

S tem se izpremene tozadevna določila členov 6 in členov 9 naredbe velikega župana ljubljanske oblasti z dne 8. julija 1928, »Uradni list« 240/66.

G. veliki župan ljublj. oblasti je obvestil nadalje vse srezke poglavarje, da velja po inštrukcijah ministrstva za socialno politiko, ki jih je prejel pod št. 8808/IV. z dne 2. avgusta 1928 za samostalne male prodajalnice tobaka še nadalje člen 5 pravilnika za prodajo tobakovih izdelkov na drobno, ki odreja, da smejo biti take prodajalnice odprte ob delavnih od 6. do 9. ure zvečer poleti in od 6. do 8. ure pozimi brez opoldanskega odmora. Ob nedeljah in praznikih pa morajo biti take prodajalnice zaprte samo ob času službe božje.

V tem zmislu se naknadno izpremeni določilo člena 15 naredbe g. velikega župana.

Končno opozarja g. veliki župan tudi na tiskovno pogreško v čl. 21 naredbe glede fotografskih obratovalnic. Določilo tega člena se ima pravilno glasiti, da smejo biti take obratovalnice odprte zvečer do 19. ure in ne samo do 16. ure, kakor je navedeno v tem členu. Pogreška se bo izboljšala v dopolnilni naredbi.

Plenarna seja Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani.

V petek 7. septembra 1928 se je vršila v mali posvetovalnici zbornice TOI plenarna seja zveznega načelstva, ki je obravnavala pereča vprašanja, ki zadevajo našo trgovino, kakor so monopolna uprava in prodaja soli, pravilnik o odpiranju in zapiranju trgovin, nova naredba o krošnjarenju, reorganizacija trgovskega nadaljevalnega šolstva, točilne pravice itd.

Seji je prisostvovalo 26 odbornikov odnosno namestnikov, ki so prišli iz cele Slovenije, da se informirajo, razpravljajo in sklepajo o važnih interesnih problemih.

V odsotnosti zveznega načelnika g. Vilka Weixla, ki je bil radi nujnih poslov zadržan, je otvoril sejo kmalu po 10. uri zvezni podnačelnik g. Josip I. Kavčič, konstatiral sklepčnost in iskreno pozdravil vse nazvoče, izrekajoč jim zahvalo za lepo udeležbo.

V predsedniškem poročilu omenja velike težave, ki vedno z nova tarejo naše trgovstvo — prodaja soli, odpiranje in zapiranje trgovin — in prizadevanja Zveze zaboljšanje ekonomskega stanja. Ta stremljenja ne najdejo nikoli dovolj uspešnega odmeva, pa je zato tem bolj potrebno,

da zatre to protizakonito kupčevanje in je izposloval, da je obrtni referat Mestnega magistrata par takih ljudi kaznoval, toda pripetilo se je, da je Veliki župan pritožbo proti odmerjeni globi enemu prizadetih zastopnikov neke tvrdke iz L., ki dela tukaj z več podzastopniki, ugodil in globo anuliral, kar je te ljudi ojunačilo, da delajo s še večjo vnemo brez vsake bojazni, da bi se jim kaj zgodilo.

Iz tega je jasno razvidno, da oblasti ne le da so samo apatične proti takim nezakonitostim, marveč jim še celo dajejo moralno podporo s tem, da se one potnike, katere se naznani, ne kaznuje, mesto da bi se jih iz lastnega nagiba potom varstvenih organov zasledovalo in iztrebilo.

da krepimo naše trgovske organizacije in nastopamo složno v obrambo naših gospodarskih interesov.

Nato je poročal zbornični tajnik dr. Ivan Pless o novi ureditvi odpiranja in zapiranja trgovin. Podal je izčrpen historijat tega vprašanja, poročal o predlogih, ki so bili stavljeni velikim županom in slednjič o pritožbah, ki se stalno čujejo proti novi ureditvi. Posebne neprilike povzročajo podeželskim trgovcem dejstvo, da je ob nedeljah dovoljeno samo dveurno delo. Pričakovati je, da se bo izvršilna naredba revidirala in da se bodo pri revidirani naredbi v večji meri upoštevale zahteve trgovcev.

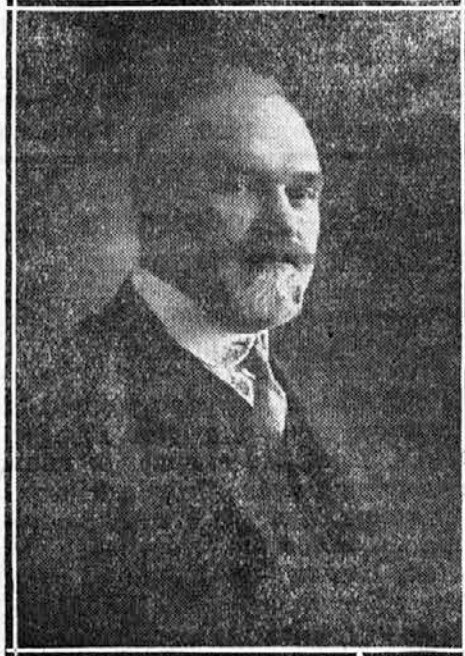
Po končanem referatu se je začela debata, v katero so posegli gg. Kavčič, Kostanjšek, Elsbacher, Šumer, Sajovic, Stermecki, Umek i. dr.

Predsedujoči zaključil debato z izjavo, da bo Zveza vse iznešene predloge v polni meri upoštevala.

Nadalje je poročal g. dr. Pless še o novi naredbi za krošnjarenje. Prestopki raznih krošnjarjev dajejo stalen povod številnim pritožbam iz vrst naših trgovcev, katerih stremljenje gre za tem, da se v interesu legitimne trgovine čim najbolj omeji. Na ponovne predstavitve poklicnih organi-

Program novega guvernerja Narodne banke.

Na seji glavnega upravnega odbora, ki se je vršila 7. septembra t. l., je bil prečitan ukaz kralja z dne 28. avgusta t. l., v zmislu katerega je bil imenovan za guvernerja Narodne banke kraljevine SHS dosedanji viceguverner g. Ignat Bajloni. O tem

Novi guverner Narodne banke
Ignat Bajloni.

vaznem imenovanju in o osebnosti novega guvernerja smo priobčili v zadnjem našem listu uvodnik izpod peresa generalnega tajnika zbornice TOI gosp. dr. Frana Windischerja. Kakor smo informirani, so novomenovanega guvernerja pozdravile tudi vse naše važnejše gospodarske organizacije in korporacije. Tako mu je čestital g. Ivan Jelačin ml. v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. Dragotin Hribar v imenu Zveze industrijcev, g. Josip J. Kavčič v imenu Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo, g. Ivan Gregorc v imenu ljubljanskega trgovstva, v imenu Trgovskega društva Merkur za Slovenijo njegov predsednik g. dr. Fran Windischer, g. J. Rebek v imenu Zveze obrtnih zadrug i. dr.

Novi guverner g. Bajloni je v svojem pozdravnem govoru v gorinavedeni seji po prečitanem ukazu Nj. Vel. in izvršenih formalnostih podal v glavnih potezah smernice za delovanje Narodne banke pod njegovim vodstvom. Izjavil je: Narodna banka bo stremela za tem, da gospodarstvo in finance cele države motri vedno z budnim očesom in bo radi tega vzdrževala vedno prijateljske zveze z gospodarskimi korporacijami in državnimi oblastmi. Vse gospodarstvo, a zlasti ono produktivnega značaja, koje doprinaša k aktivnosti trgovinske bilance, bo Narodna banka podpirala

voli, da se vreče po prevzemni ceni vračajo monopolni upravi.

3. Monopolska uprava naj skrbi, da bodo veleprodaje v zadostni meri oskrbljene z mineralno soljo, ki se v Sloveniji od nekdanj v pretežni meri troši za človeško prehrano.

4. Ukine naj se uvoz slabe, umazane in za človeško prehrano manjvredne morske soli in uvaža edino le mineralno sol, v prvi vrsti iz avstrijskih solarn, ki so že v predvojni dobi oskrbovale naše kraje z mineralno soljo.

Vrhu tega se je načelstvena seja pečala tudi s potrebo, da se zakoni o državnih monopolih, ki zadevajo sol in vžgalice, vsaj v prihodnjem finančnem zakonu izpremene v toliko, da se bo monopolna pravica države omejevala samo na uvoz, izvoz in produkcijo in da se torej ne tiče tudi prodaje. Konkretno glede soli zahteva Zveza, da se opusti zakupe veleprodaje, maloprodaje pa oprosti vseh omejitev.

Zahteve Zveze glede soli so sedaj, ko se nova določila glede veleprodaje izvajajo že skoro eno leto, glede maloprodaje pa dva meseca, tem tehtnejša, ker dokazujejo, da izvirajo iz praktičnih potreb slovenske trgovine, ki je

v znatni meri s čim pravilnejšo porazdelitvijo kreditov.

Da doseže prvi cilj, se bo že osnovana knjižnica Narodne banke izpopolnila razen z zbiranjem spisov tudi s statističnim materijalom, na podlagi katerega se bo že v začetku prihodnjega leta začelo izdajati mesečna poročila za inozemstvo, po primeru drugih emisijskih ustanov. Samo po sebi se razume, da bo Narodna banka motrila vse finančno emisijsko delovanje emisijskih ustanov v inozemstvu, s kojimi bo vzdrževala najožje stike.

Da se doseže drugi cilj, se bom trudil, da se bodo stalno zbirale čimprečiznejše informacije in da se ustanovi z novčanami zavodi vzajemna poročevalna služba o izkoriščenih kreditih posameznikov. Ves zbrani materijal te narave se bo držal v največji tajnosti. Narodna banka se bo trudila, da pomaga državi vsestransko in z največjo točnostjo pri čuvanju nacionalne valute in da bo v mejah zakonske možnosti izpolnjevala npram nji vse obveze. Pazil bom na to, da se bodo vsi bančni posli izvrševali z najboljšim znanjem in brez odloga.

Stremel bom vedno tudi za tem, da bo uradništvo in bančno osebje vsestransko poučeno o vseh bančnih poslih in da bo v svojem poslu na višini svojega poklica in da bo sorazmerno s tem tudi plačano in preskrbljeno. Tudi bom gledal na to, da dobijo delničarji Narodne banke dobro in primerno dividendo za svoje delnice. Ravno sedaj stoji Narodna banka pred važnimi odločitvami v zvezi s stabilizacijo dinarja, s kreditiranjem poljedelstva in s pomočjo za zgradbo javnih skladišč iz fonda, ki se je v te svrhe že osnoval. Ravno tako mora Narodna banka dograditi svojo tovarno za novčanice, da bi se tako čim prej omogočilo tiskanje denarja v državi sami. Ti posli so že v toku in glavni upravni odbor bo imel priložnost slišati o njih stalna poročila ter bo redno o njih tudi sklepal.

Po teh glavnih programnih točkah je novi guverner apeliral na vse člane, da ostanejo z njim v stalnem kontaktu in da mu predložijo vsako svojo željo. »Moja vrata so široko odprta predvsem Vam, je rekel, vsakemu akcijonarju, vsakemu gospodarju in vsakemu bančnemu poslovneju prijatelju.« Po teh besedah je prosil viceguvernerja in vse člane glavnega odbora, direktorje central in vseh podružnic, kakor tudi vse ostalo uradništvo in osebje, da ga vsi podpirajo, da bi se moglo njegovo delo vršiti v dobrobit Narodne banke, države in celokupnega narodnega gospodarstva.

Seje se je udeležil kot član glavnega odbora tudi predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin ml.

Avtomobilizem in cestna mreža v Jugoslaviji.

V toku zadnjih dveh desetletij se je po celem svetu avtomobilni promet razvil do dimenzij, ki jih ob začetku sedanega stoletja nikdo ni mogel slutiti. Razvoj avtomobilizma je izzval velik preokret v gospodarstvu in prometu. Predvsem se je prevoz blaga z železnice zopet začel vračati na cesto in železnice so dobile opasnega konkurenta v avtomobilih. Zapadne avstrijske države, posebno pa Amerika, so za pospešitev avtomobilizma začele graditi nove direktne ceste in renovirati stare ceste po modernih načelih tehničnih izkustev. Tudi okolica velikih mest v srednji in zapadni Evropi je danes že vsa opremljena z betoniranimi, asfaltiranimi ali drugače tlakovanimi cestami. V naši državi, kjer nimamo nikake avtomobilne industrije, se avtomobilizem le polagoma razvija, ker ga ovirajo visoka bremena, a tudi cestno omrežje je stavilo in stavi na upravo javnih del velike zahteve, katerim dosedaj ni bilo mogoče zadostiti.

Mednarodna trgovska zbornica v Parizu je pretekli mesec priredila anketo o stanju cest in avtomobilnem parku ter razvoju avtomobilizma v vseh državah sveta. Povodom te ankete je nabral tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani g. Ivan Mohorič, ki je član pododbora za cestni promet pri Mednarodni trgovski zbornici v Parizu, o razmerah v naši državi sledeče interesantne podatke in informativno poročilo, ki je bilo predloženo generalnemu tajništvu M. T. K. in objavljeno v posebni knjigi.

Celokupna kilometraža cestne mreže Jugoslavije, ki je uporabna za promet z motornimi vozili, znaša 27.135.419 km. Od tega je 19.178.339 kilometrov porabnih za motorna vozila pri vsakem vremenu, 2.887.900 kilometrov je porabnih samo s težkočami in 5.069.180 km pa je porabnih samo pri suhem vremenu. V procentih izraženo izgleda ta razdelitev takole:

Vedno uporabnih je torej 47,5%, s težkočami 7,1%, samo pri suhem vremenu 12,5%, neuporabnih pa je za motorna vozila 13.310.581 km ali 23,9 odstotkov.

Celokupna kilometraža kategoriziranih potov Jugoslavije znaša 40.446 kilometrov.

Jugoslavija je, ker še nima nikake domače tovarne za izdelavo avtomobilnih motorjev, avtomobilov in motociklov, glede nabave motornih vozil popolnoma navezana na uvoz iz inozemstva. Uvoz pa ovira razmeroma visoka carina, ki znaša za vse vrste avtomobilov in njih rezervnih delov po poz. 675 car. tarife 30% ad valorem, za velocipede in motocikle istotako 30%, a za motorje in motorne dele 20% od vrednosti, ki jo pri uvozu na carinarnici ugotovi vsakokrat komisija strokovnjakov. Tudi glede bencina in pnevmatik ter ostalih obratnih sredstev je Jugoslavija navezana izključno na dovoz iz inozemstva. Vse te potrebščine, pogonska in obratna sredstva, so obremenjena z uvozno carino, ki znaša na primer za bencin po poz. 177 car. tarife, pri uvozu v cisternah ali tankih 13 zl. dinarjev za 100 kg, v drugih posodah pa 30 zl. dinarjev za 100 kg. Pnevmatike za avtomobile so obremenjene s carino 200 zl. dinarjev za 100 kg. Vse to že samo po sebi zelo podražuje nabavo vozil in njih obratovanje. Toda k vsemu temu pridejo še trošarine in takse in sicer imamo poleg državnih taks in trošarin še oblastne takse na vozila, mestne takse in pri tovornih avtomobilih pa še specialne pristojbine za izredno uporabo cest. Državna taksa na osebne avtomobile znaša 3000 Din letno, avtotaksi in tovorni avtomobili so oproščeni od takse. Trošarina na bencin znaša 400 Din na 100 kg, a se ima po novem zakonu znižati na polovico.

Oblastne takse in mestne trošarine so i po svoji prireditvi, kakor tudi po višini izmere v raznih oblastih zelo različne in bistveno otežujejo razmah avtomobilnega prometa. Preobreme-

Monopolna uprava in prodaja soli.

Sedanja ureditev prodaje soli ne vstreza dejanskim potrebam Slovenije. Ko smo v ponovnih člankih dokazali neumestnost sedanjih predpisov o prodaji soli, je monopolna uprava na naša izvajanja odgovorila v beograjskem Trgovinskem Glasniku in koncem svojega odgovora posebno podčrtavala, »da izvirajo pritožbe ali iz neorijentiranosti ali se pa zlobno navajajo.«

Na to trditev smo v našem listu že primerno odgovorili in predočili povsem objektivno dejanski položaj. Da so bila naša izvajanja pravilna in da v njih zastopane zahteve vstrežajo stremljenju in težnjam vse slovenske trgovine, je dokazala zadnja načelstvena seja Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani, katere so se udeležili skoro vsi zastopniki večjanih gremijev. Na tej seji se je o oskrbi Slovenije s soljo po poročilu, podanem o monopolni upravi in prodaji soli, razvila živahna debata, v kateri so posamezni zastopniki izčrpno tolmačili zahteve članov gremijev, katere so zastopali. Debata je pokazala, da zastopniki slovenskih trgovcev v polni meri soglašajo z vsemi akcijami, katere so v zadnjem času podzele glede prodaje soli gospodarske korporacije. Pokazala je pa tudi, da odpor proti sedanjemu načinu prodaje soli temelji res na volji vsega slovenskega trgovstva in da so gospodarske korporacije v svojih akcijah pravilno tolmačile želje slovenskih trgovcev. Po daljši debati je načelstvena seja konkretizirala želje slovenskih trgovcev glede prodaje soli v sledečih točkah, ki naj veljajo kot smernice v borbi za zadovoljno ureditev prodaje soli:

1. Dokler ostanejo v veljavi sedanja zakonita določila, naj se provizija poviša za toliko, kolikor znašajo transportni stroški od kraja veleprodaje do kraja maloprodaje, da se tako izenači položaj vseh maloprodajalcev.

2. Cena za vreče naj se zniža na njihovo pravo vrednost, odnosno do-

tekem tega časa spoznala za potrebno, da se upoštevajo, ako se hoče prodajo soli zadovoljivo urediti tako v interesu trgovine, kakor v interesu konzumentov, ki zahtevajo, da se jim postreže s takim blagom, kakoršnega želijo in se jim za njihov dober denar ne vsiljuje skoro izključno le manjvredne morske soli.

Sedaj, ko imamo že nekaj časa za seboj, odkar se izvajajo novi predpisi, zahteve Zveze dokazujejo, da naše pritožbe niso izvirale iz neorijentiranosti, pa tudi ne zlobe, ampak da jih je diktirala skrb za interese slovenske trgovine.

Ljubljanska borza.

Točaj 10. septembra 1928.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:81
Berlin 1 M.	13:5350	13:5650
Brusel 1 belga	—	7:9124
Budimpešta 1 pengö	—	9:9214
Curij 100 fr.	1094:10	1097:10
Dunaj 1 šiling	8:0050	8:0350
London 1 funt	275:71	276:51
Newyork 1 dolar	56:8150	57:0050
Paris 100 fr.	—	222:19
Praga 100 kron	168:27	169:07
Trst 100 lit	296:75	298:75

nitev avtomobilizma s taksami izvira deloma iz pogrešnega naziranja, da so avtomobilna vozila luksus — naziranje, ki se le polagoma umika modernejšemu pojmovanju vloge avtomobilizma v narodnem gospodarstvu.

Radi nezadostne razvitosti železniške mreže v Jugoslaviji se je kljub vsem težkočam za naše prilike relativno znatno v zadnjem času razvil tudi že reden autobusni potniški promet, deloma po privatni inicijativi, deloma pa v obliki stalnih avtomobilnih poštinih zvez, ki stoje v eksploataciji ministrstva pošt in telegrafov. V letu 1928 je bilo 39 takih državno-poštinih linij v obratu z nad 2000 km prog.

Stanje voznega parka motornih vozil v Jugoslaviji je bilo koncem preteklega leta sledeče:

osebnih avtomobilov	7169
tovornih avtomobilov	1747
avtobusov	238
motociklov	1935
motociklov s priklopnim vozom	212

Poleg carin in taks ovira avtomobilizem v Jugoslaviji tudi različnost predpisov glede cestne policije in glede jamstva za nezgode in škode, kakor tudi predpisov glede preizkušnje vozil. Vsi interesirani krogi stremijo skupno z ministrstvom trgovine in industrije za tem, da se to vprašanje čimprej edinstveno povoljno uredi in predpisi izjednačijo in unificirajo. Od velike važnosti za bodoči razvoj avtomobilizma bo nov cestni zakon, katerega načrt se izdeluje v ministrstvu za javna dela, po katerem bo izvršena definitivna kategorizacija cest in tudi določen razpored glede vzdrževanja cestnega omrežja.

Danes v tem oziru situacija ni popolnoma razčiščena. Po vojni je državna uprava morala graditi v Južni Srbiji vsled pomanjkanja železnice veliko novih cest s kilometražami, ki gredo v tisoče kilometrov. Program javnih del pa je dosedaj le deloma izvršen in bo treba zgraditi še mnogo novih cest, da se zadovolji potrebam trgovskega prometa. Finančni napori, ki jih je delala država za izvedbo svojega cestnega programa, za katerega je črpala sredstev iz tekočih kreditov državnega proračuna, so povzročili, da se obstoječemu omrežju, posebno v zapadnem delu države, niso mogla nuditi za vzdrževanje zadostna finančna sredstva. Te ceste so zato precej

nazadovale in se morajo vsled tega temeljito popraviti.

Stalnih mednarodnih avtobusnih zvez Jugoslavija za enkrat še nima, dasi bi bilo z ozirom na interese turističnega prometa želeti, da se čimprej razvijejo in dopolnijo železniško mrežo.

(Konec prihodnjic.)

Šmol-ova
„Gumitran“
mast za usnje
edino pravo sredstvo
za konzerviranje usnja
štrpacnih čevljev
„UNIO“, družba z o. z.
Maribor

TERMINSKO POSLOVANJE NA JUGOSLOVANSKIH BORZAH.

Ze pred par meseci se je pričela akcija v interesu sistematiziranja terminskega poslovanja na jugoslovanskih borzah. Akcija je imela uspeh in smatrajo danes že za gotovo, da se bo s 1. oktobrom pričelo na vseh borzah Jugoslavije terminsko poslovanje na produktih in efektivnih borzah.

KREDITNI ZAVOD ZA OGRSKO INDUSTRIJO.

V Budimpešti so ustanovili nov denarni zavod na vzajemni podlagi. Naloga mu bo, da bo podpiral industrijska podjetja s ceninimi dolgoročnimi krediti proti hipotekarni varnosti. Delniška glavnica znaša 10 milijonov pengö. Od 10.000 delnic jih je prevzela državna uprava 8000, 2000 pa zveza industrijcev in industrijskih strokovnih zvez.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje
»ILIRIJA«
Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.),
Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon šte. 2820.

DOTOK DEVIZ IN NAŠ DINAR.

Zadnji čas se opaža na jugoslovenskem deviznem tržišču močna ponudba deviz, ki izhaja deloma iz povečanega izvoza, deloma pa iz povpraševanja inozemstva po dinarju. Zlasti na zagrebškem tržišču je dotok deviz dnevno znatno večji kakor oddaja od strani Narodne banke, a spremenjen položaj na deviznem tržišču se kaže tudi v izkazih Narodne banke. Po izkazu za 31. avgust se je v drugi polovici avgusta devizni zaklad Narodne banke povečal za preko 160 milijonov dinarjev. S tem je odstranjena vsaka nevarnost za naš dinar, v kolikor je sredi poletja, ko je devizni zaklad padel izpod 400 milijonov dinarjev sploh obstojala. Ker se bo izvozna sezija šele prav pričela, je računati, da bo dotok deviz v jesenskih mesecih zelo močan in da bo povzročil znatno povečanje deviznega zaklada. Inozemstvo v zadnjih mesecih tudi navzlic težkim političnim dogodkom v naši državi ni izgubilo zaupanja v naš dinar. Sicer pred pričetkom letošnje sezije inozemska dobroimetja pri naših denarnih zavodih niso tako velika, kakor zadnja leta, kar pa tudi ni bilo pričakovati glede na dejstvo, da naš dinar ni več podvržen tečajnim spremembam.

Iz naših organizacij.

Uradni dan »Sreskega gremija trgovcev v Celju« za člane v rogaškem sodnem okraju se vrši v torek, dne 11. t. m. in sicer od 10. do 12. ure predpoldne v gostilni gosp. Sporna v Rogatcu in od 3. do 5. ure v občinski posvetovalnici v Rogoški Slatini. — Uradni dan se je iz tehničnih ozirov preložil in se vrši mesto 15. t. m. na 11. t. m. Ta izjema velja samo za mesec september. Načelstvo.

Trgovina.

Mednarodne sladkorne konference. Za 21. t. m. je sklicana v Berlin konferenca nemške, češkoslovaške in poljske sladkorne industrije, v kateri bodo imenovane tri dežele odločile, ali naj se restriktivna politika Taratova tudi v prihajajoči kampanji nadaljuje. Glede na negotovi položaj na mednarodnih sladkornih trgih se o poteku pogajanj ne more nič naprej povedati. Gotovo je pa že danes, da do obnove bruselske konvencije ne more priti, ker so sedanji povzročitelji konvencije danes največji zagovorniki zaščitne carine, v prvi vrsti Anglija. Na koncu oktobra bodo prišli nato

poljski, češkoslovaški in nemški zastopniki v Pariz posvetovat se z zastopniki Kube. Namesto sklepov prejšnjih konferenc, da se s produkcijsko omejitvijo doseže izenačenje med produkcijo in porabo, naj določijo ta konferenca smernice, da se sladkorni konsum splošno dvigne, zlasti še v Italiji. Vzrok je odločitev Kube, da leta 1929 produkcije ne bo omejila. S tem bo zopet konkurenca v Evropi večja, posebno še vsled pomnoženega izvoza Jave.

Industrija.

Racionalizacija v avstrijskem rudarstvu. Avstrijski »Montanhandelsbuch« priobča glede racionalizacije v avstrijskem rudarstvu sledeče: Leta 1924 je obratovalo 24 rudarskih obratov z 2455 delavci in so producirali 157.600 ton črnega premoga; leta 1927 je bilo v petih obratih zaposlenih 992 delavcev in je znašala produkcija 175.600 ton. V produkciji rjavega premoga sta bili številki za leti 1922 in 1927 s 3.200.000 tonami enaki, a število delavcev je padlo od 21.000 na 12.000. Namesto prejšnjih 76 obratov jih dela sedaj samo še 47. — Produkcija surove rude se je dvignila ob istem številu delavcev od 7 milijonov met. stotov v letu 1921 na 16 milijonov stotov v letu 1927. Enake zadovoljive rezultate racionalizacije so dosegli tudi v drugih rudarskih obratih, zlasti v solnih.

Denarstvo.

Predsednik Ruske državne banke odstopil. »Voss. Zeitung« poroča, da je odstopil predsednik državne banke sovjetskih držav Scheiman. O vzrokih odstopa ni nič znanega. Predsednik Scheiman je vršil svojega službo od začetka julija 1924 in si je stekel velike zasluge pri izgradbi državne banke in pri osnovi červoncove valute. Opetovano se je tudi pogajal s Stresemannom o ruskih kreditnih željah. Odstop razlagajo kot posledica Stalinovih smernic, ki so specialistom sovražne.

Poraba poljskega inozemskega posojila. Po zadnjem poročilu Dewaya, ameriškega finančnega svetlovalca za Poljsko, se je od ameriškega stabilizacijskega posojila porabil že večji znesek za poljedelske namene in za sanacijo državnih podjetij; dalje so dali iz posojila dolgoročna delna posojila v razne namene. Vsega skupaj so porabili doslej 317.100.000 zlatov in ostane še 232.200.000 zlatov poljski vladi na razpolaganje.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

10./III. 1913.

38. Ljubljanska kreditna banka.

Neko popoldne leta 1900. prišel je k meni notar Ivan Plantan. Povedal mi je, da je bankir Maks Vršec sestavil pravila za ustanovitev slovenske banke; priznal pa je, da izprevideva, da nima veliko upanja spraviti skupaj potrebni delniški kapital. Vprašal je torej mene, kaj o stvari mislim in ko mu povem, da se mi zdi dobra in izvedbe vredna, prosil me je, naj se zanjo zanimam. Nato sva se dogovorila, da se snidemo dan kasneje v pisarni Vrščevi.

Drugi dan grem res tje kaj in najdem pri Vršču notarja Ivana Plantana in odvetnika dr. Matijo Hudnika. Vršec obrazloži mi, kako njemu za privatno bančno podjetje, katero je, ko se je bil preselil iz Celja, osnoval v Ljubljani, nedostaja kapitala. Zagotavlja me, da bi sicer lahko prav dobro posloval, češ da mu banka kljubu nedostatku kapitala daje dovolj zaslužka za preživitev, da je pa potreba postaviti posel na širšo podlago. Obrazloži mi, da bi to po njegovem mnenju morala biti slovenska delniška banka, in mi pove, da je zanjo že sestavil pravila. Ta pravila mi izroči s pripomnjo, da ve, da so njegove moči preslabe za izpeljavo načrta in da smatra edino mene za močnega dovolj, da to storim.

Po kratkem razmotrivanju z notarjem Plantanom in dr. Hudnikom dejal sem, da nalogo prevzamem, ako mi Vršec odstopi pravila ter mi da polno moč, da ista spremenim po svojem prevdanku in da v odbor nove banke pokličem osebo, katere bom smatral, da so v ta namen prikladne. Pri tem pripomnim, da že naprej odklanjam njegov vstop v upravni svet. Vršec izjavi takoj, da pravila čisto rad izroči in da prepusti vso stvar meni, da delam čisto in edino po lastnem prevdanku. Glede sebe izjavi, da niti mislil ni kandidovati kdaj v upravni svet; da pa se nadeja, da ga banka vzame za uradnika, pri čemer pa ne misli na kako vodilno službo. To mu rade volje obljubim. No-

119

tarju Plantanu omenim še potem, da mi tudi sodelovanje z dr. Hudnikom ni všeč in da ga ne mislim sprejeti v upravni svet, pač pa sem mu to obljubil glede trgovca Vršana Zupanca, ki mi ga je Plantan priporočal.

Ko doma pregledam izročena mi bančna pravila, smatral sem jih za primerna. Po nekaterih popravilih dal sem snujoči se banki ime: »Ljubljanska kreditna banka«. Na to sem se obrnil do glavnega ravnatelja »Živnostenske banke« Vojtjeha Mastnega v Prago z vprašanjem, če ne bi hotela njegova banka sodelovati pri ustanovitvi »Ljubljanske kreditne banke« na ta način, da prevzame polovico takrat na 500.000 K določenega delniškega kapitala. Poleg tega sem želel, da novi banki, ker Slovenci tistoprat še nismo imeli izurjenih uradnikov za bančno stroko, dá prve moči na razpolago. Glavni ravnatelj Mastny in ravnatelj František Procházká obiskala sta me namreč poleti 1899. v Ljubljani. Prišla sta me vprašat, če bi hotel stopiti na čelo podružnice »Živnostenske banke«, katero sta nameravala v Ljubljani osnovati. Tega njenega obiska in pogovora z njima sem se sedaj spomnil.

»Živnostenska banka« imela je takrat na Dunaju podružnico, kateri je prideljevala vse poslovne transakcije na jugu države. Zato mi generalni ravnatelj Mastny odgovori, da je tej podružnici naročil, naj z mano glede ustanovitve projektovane samostalne banke v Ljubljani stopi v dogovor. Obenem pripomni, da vsled tega projekta odpade namera »Živnostenske banke«, da ustanovi v Ljubljani lastno podružnico. Kmalu na to obišče me v Ljubljani dirigent dunajske podružnice »Živnostenske banke«. Z njim sva dogovorila vse nadaljne modalitete. Med temi je bila tudi določba, da ima »Živnostenska banka« v upravni svetu »Ljubljanske kreditne banke« biti zastopana po treh izmed dvanajstih članov.

Vložil sem torej pravila. Kmalu je prispela njihova potrditev in v jeseni leta 1900. otvorili smo banko. Za ravnatelja bil je imenovan Ladislav Pečánka, ki je bil do takrat višji uradnik pri podružnici »Živnostenske banke« v Moravski Ostravi. Upravni odbor sestavil sem sam in sem tudi zanaprej,

kadar se je kako mesto upravnega svetnika vsled smrti izpraznilo, določil sam novega kandidata. — Maks Vršec ustanovitve banke ni dočakal. Predno je začela poslovati, umrl je nenadne smrti.

Pokazalo se je takoj, kako res nujno potrebna je bila banka. Ljubljana doslej takega zavoda ni imela. Poslovala je pač pred leti kratko dobo »Kranjska eskomptna družba«, katera je pa vsled malverzacij svojega ravnatelja prišla v stečaj. Ves bančni posel je bil torej v rokah privatnikov: Josipa Luckmanna in I. C. Mayerja. Ljudje so na ta dva bančna zavoda že navajeni bili. Poslovala sta namreč solidno in sta zato tudi veliko zaslužila. Vendar so ju narodne slovenske stranke počele polagoma opuščati ter se posluževati »Ljubljanske kreditne banke«. Vlog je dobivala od meseca do meseca več in se je temu primerno razvijala tudi v ostalem poslovanju. V primeri s tem razvojem zviševal je upravni svet delniški kapital. Za prvo zvišanje na milijon kron odločil se je bil jako težko, kajti bal se je, da ne bo mogel razpečati vseh novih delnic. Bojazen njegova izkazala se je pa neopravičeno, kajti vpisanih je bilo veliko več delnic, kakor je bilo potreba. Kasneje se je vršilo zvišavanje delniškega kapitala po milijonu, po dva in po tri milijone kron in so se za vse nove delnice našli takoj kupci. To je najboljši dokaz, kako je občinstvo dobilo zaupanje do banke, katera ima danes že 8 milijonov delniškega kapitala in milijon rezervnih fondov.

Vendar pa tudi ta inštitucija ni ostala brez napadov. Jako hud nasprotnik jej je bil s prvega početka notar Ivan Gogola, ki je neprenehoma trdil, da je banka v škodo »Mestni hranilnici«. Naj sem mu še tako dokazoval, da je ravno nasprotno res, da boše namreč »Mestna hranilnica« imela najtrdnjšo oporo v »Ljubljanski kreditni banki« in da je bančno poslovanje jako različno od hranilničnega, da le-temu ne more nikdar biti na škodo: — vse ni nič pomagalo. Prav do svoje smrti ostal jej je zagrizen nasprotnik in zato tudi ni hotel nikdar kupiti kake njene delnice.

Nekoč pridružil se je bil Gogoli tudi dr. Ivan Tavčar, dasi je bil član bančnega upravnega sveta.

(Dalje prihodnjic.)

RAZNO.

Gospodarski položaj Švice. Od vseh držav Srednje Evrope zaznamuje Švica trenutno morda najbolj ugoden gospodarski položaj. Brezposelnost je tako majhna, da manjša že skoraj biti ne more. Razen tekstilne industrije, ki trpi vsled mednarodne krize, je zaposlenost v vseh gospodarskih panogah izredno ugodna. Mislijo, da je višina konjunkturnega vala že prekoračena. Proti pričakovanju se je v juliju dvignil tudi obseg zunanje trgovine. Uvoz zaznamuje velik dvig pri zlatu in žitu, izvoz pa zlasti pri strojih, barvilih, mlekarstvih izdelkih in svilenem blagu. Stavbnost se je močno dvignila. Delavnost borz je je ostala noter do zadnjega časa živahna, čeprav so se močni tečajni dvigi lanskega leta ustavili že v januarju t. l. Prvo letošnje polletje zaznamuje tudi precej živahno emisijsko delovanje.

Nova magnezitna skladišča pri Košicah. Pred par tedni so odkrili v okolici Košic na Slovaškem obsežna magnezitna skladišča. Mestna uprava je poklicala iz geološkega zavoda v Pragi nekaj geologov, ki bodo preiskali ves v poštev prihajajoči svet in ki bodo izvedli primerna vrtna dela. Natančno bo treba določiti razširjenost in globino nov odkritih skladišč, da se prične potem z izkoriščanjem. Doslej odkrita najdišča se nahajajo na mestnem svetu in si obehtajo Košice od njih seveda velikih dohodkov. Svoj čas je poročal »Trgovski list« o takih novih najdiščih pri Kursku v Rusiji, pač neprimerno bolj bogatih; njih izkoriščanje je pa zelo otežkočeno vsled velike globine, v kateri se nahajajo, do 150 do 200 m pod zemljo.

Nemški sladkorni konsum. Nemški konsum sladkorja zelo raste. V lanskem juliju je znašal 1,300.000 ton, v letošnjem pa 1,820.000 ton. Od začetka kampanje so konsumirali do konca julija 14,890.000 ton, lani v isti dobi pa 13,440.000 ton, torej skoraj za poldrugi milijon ton več. V tem se vidi zboljšani življenjski standard nemškega prebivalstva. Veliko sladkorja se konsumira v obliki marmelade itd.

Razvoj poljskih pristanišč in Gdanskega. Lepi razvoj gdanskega pristanišča po vojski priznajo sedaj tudi Nemci in Gdansk (Danzig) sam. Pred vojsko je bil Gdansk bolj drugovrstnega pomena, za majhno zaledje namenjen, po vojski in zlasti po letu 1922 se je pa razvil v prvovrstno baltičsko pristanišče, ki je prekosilo celo Stettin in Königsberg. Blagovni promet pristanišča je narasel od 2,250.000 ton v letu 1913 na 8 milijonov v letu 1922. Delež gdanskega pristanišča na vsem poljskem importu je znašal leta 1922 samo 11 odstotkov (466 tisoč ton), leta 1927 pa že 31 odstotkov ali 1,517.000 ton, delež na eksportu pa 5% (504.000) in 31% (6,380.000 ton). Preračunili so, da bo dosegel eksport kmalu 12 mil. ton. — Vemo tudi, da gradi Poljska lastna pristanišča, hoteč se osvoboditi prehoda preko Gdanskega in da zasledujejo gospodarski krogi v Gdanskem gradbo z veliko skrbjo. Pristani-

šči, ki jih gradijo, sta Gdynia in Tecser. Že za bližnja leta računijo na kapaciteto 4 ozir. 2 mil. ton. Zlasti v Gdyniji napredujejo pristaniška dela presenetljivo hitro. Pravijo, da bodo imela v bližnjih letih vsa tri pristanišča blagovnega prometa 18 mil. ton (import, eksport, tranzit). To je že zelo veliko, zlasti v primeri z vsem poljskim eksportom, ki je znašal lani 25 milijonov ton.

Novo švicarsko družbo za zgradbo lokomotiv so ustanovili v Zürichu; delniška glavica znaša 1 milijon švicarskih frankov.

RAZSTAVE IN SEJMI.

Mednarodni semenj v Solunu. V Solunu se vrši mednarodni semenj od 30. septembra do 15. oktobra 1928. Za posetnike velesojma je dovoljena vožnja za polovično ceno.

Hmelj.

Za izvoz določene množine hmelja v Sloveniji iz kampanje 1928/29, ki se je pričela 1. septembra, bo znašala najbrž 2200 do 2500 ton v vrednosti 70 do 100 milijonov dinarjev. Slovenija eksportira 95 odstotkov svojega hmeljskega pridelka in porabi doma samo 5 odstotkov. Trg je postal nekoliko živahnejši; opaža se povpraševanje po prvovrstnem hmelju, a ponudb še ni dosti.

Hmeljsko poročilo. Poročilo hmeljske sekcije gremija trgovcev v Celju. V okolišju Polzele in Braslovč je kupčija zelo živahna. Nakupovalcev mnogo. Povpraševanje po obeh kvalitetah. Cena prvovrstnemu 35 do 37 Din, slabjšemu 34 Din. Producenti se držijo bolj rezervirano. V gornjesavinjski dolini ni nikake kupčije. V vranskem in šentpeterskem okolišju je razpoloženje na trgu zelo mirno. Povprašuje se le po prvovrstnem hmelju, za katerega se nudi 32 do 35 Din. Nakupovalcev je malo, producenti ponujajo blago.

Žatski hmelj. Ker se obrača zanimanje zmeraj bolj proti novemu pridelku hmelja, zato za letnik 1927 ni več takšnega povpraševanja in so mogli prodati v zadnjem avgustovem tednu le v posameznih dnevih 20 do 40 stotov; cena za 50 kg je bila 1700 do 1800 Kč. Do 1. septembra so napolnili v žatski javni signizacijski lopi 72.054 bal ali 167.175 stotov po 50 kg bruto. Razen enega dežnega dne je šlo spravljanje pridelka hitro od rok; povprečno je bila do 1. septembra polovica pridelka pod streho, deloma tudi že dve tretjini. Kakor rečeno se vsepovsod javlja že zanimanje za novi pridelok in so bile nekatere partije že nakupljene, v kolikor so jih namreč sploh hoteli prodati. Kajti pretežna večina producentov noče o sedanjih ponudbah, glasečih se na 2000 do 2200 Kč za 50 kg, nič vedeti in zahtevajo odločno višje cene. Utemeljena je zahteva po višjih cenah v slabem zaključku pridelka, ki je povsod za 30 do 50% slabši kot lani.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave 1700 komadov lopat; do 18. septembra t. l. glede dobave pločevine, cina in žičnikov ter glede naprave sušilnice v kurilnici Ljubljana II. gor. kol. — Saobračajno-komercialno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. septembra t. l. ponudbe glede dobave pločevine, železa, vijakov, svetrov, strgačev za kositer, škarij, meril itd.; do 18. septembra t. l. glede dobave 2000 komadov slamnatih podnožnic; do 20. septembra t. l. glede dobave 3000 komadov sirkovih metel in 1800 komadov prozornih šip. (Pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 12. septembra t. l. ponudbe glede dobave lestev raznih velikosti. — Delavnica Direkcije državnih železnic v Mariboru sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kilogramov pločevine. — Direkcija državnih železnic v Velenju sprejema do 24. septembra t. l. ponudbe glede dobave »Pol-Colingovih« osi, vzmeti, zavor, zavornih kladic, podkev, podkornikov, grafitnega praha ter glede dobave manesmanovih cevi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. septembra t. l. pri Mašinskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Beogradu glede dobave vagonov; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 150 komadov magacinskih vozičkov; dne 25. septembra t. l. glede dobave 300.000 kom. opeke; dne 26. septembra t. l. glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. Dne 25. septembra t. l. pri Komandi kosovske divizijske oblasti v Prištini glede dobave 180 ton premoga; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave gorilcev, medeninaste pločevine in žice. — Dne 25. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih tiskovin in mazalnih blazin. Dne 26. septembra t. l. pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede zgradbe stanovanjske hiše. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. Dne 13. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 550.000 kilogramov ovsa; dne 14. septembra t. l. pa pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 560.000 kg sena; dne 25. septembra t. l. pri Komandi 88. pešad. polka »Njegošev« v Podgorici glede dobave živil (fižol, riž, testenine, zdrob, mast, kis, paprika, itd.). (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.) — Dne 17. septembra t. l. se bo vršila pri Gradbenem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede zgradbe nove dvorne čakalnice na postaji Lesce-Bled. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Dne 25. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih želez-

nic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave vijakov ter obročkov. (Pogoji so na vpogled pri Depozitni blagajni Ljubljanske železniške direkcije.)

Prodaje. Dne 20. septembra t. l. se bo vršila pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih ofertalna licitacija glede prodaje lesenega materiala. — Dne 25. septembra t. l. pri Auto-Komandi II. armijske oblasti v Sarajevu glede prodaje starih avtomobilov in njih delov. — Dne 27. septembra t. l. pri Direkciji šum brodske imovne općine v Vinkovcih glede prodaje hrastovih debel. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kilogramov tračnic; do 21. septembra t. l. glede dobave električnih jamskih vitljev. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ jamskega lesa, 20.000 kg ovsa, 700 kg železne žice; do 22. in 24. septembra t. l. glede dobave vodogrevnih cevi; do 28. septembra t. l. glede dobave železne pločevine. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 27. septembra t. l. ponudbe glede dobave tiskovin. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. septembra t. l. pri Mašinskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Subotici glede dobave 40.000 kg šamotne moke; dne 20. septembra t. l. glede dobave jermenov iz usnja in drugega usnjenega materiala; dne 27. septembra t. l. glede dobave stekla, stenja, gorilcev itd.; dne 29. septembra t. l. glede dobave lopat in ključavnic za vagon. — Dne 28. septembra t. l. pri Saobračajno-komercialnem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani glede dobave kovin, lopat, ščetk in steklenega materiala; dne 29. septembra t. l. glede dobave posteljnega perila, slannic in odej. — Dne 20. septembra t. l. pri Inženjerskem odeljenju Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave konstrukcije od armiranega betona v zameno za leseno konstrukcijo. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. Dne 17. septembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 498.000 kg ovsa. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.) — Dne 28. septembra t. l. se bo vršila pri Generalni direkciji državnih železnic v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave potniških vagonov. (Pogoji so na ogled pri mašinskem odeljenju te direkcije.) — Dne 28. sept., 3. okt., 5. okt. in 8. okt. t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagalištu v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave raznega lekarniškega materiala. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagalištu.)

* * *

Pooblaščen trgovska agencija kralj. SHS v Berlinu

Privilegierte Handelsagentie des Königreiches SHS, Berlin C. 2
Spandauerstrasse 42

Uvozni in izvozni oddelek popolnoma reorganiziran, z velikim številom strokovnega osobja. Vršijo vse posredniške posle pod najugodnejšimi pogoji.

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA MERKUR
TRG-IND. D. D.
SE PRIPOROČA ZA TISK VEAKOVRSNIH TIKOVIN ZA TRGOVCE, OBRTNIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJGOVEZNIKA.

Veletrgovina

kolonijalne in specerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

MALINOVEC

in druge brezalkoholne pijače, naravne, brez esenc, brez saharina in kemikalij, iz svežega sadja in grozdja
RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta št. 1

Ursus-mlin

Ljubljana

priporoča vse vrste dišav (začimb) za jedila.

Garantirano čista roba.

SLAVIJA jugoslovanska zavarovalna banka d. d.

se priporoča za zavarovanje industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij proti požaru, vplomu in tatvini, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodam z avtomobili, poškodbam stekla i. t. d. Zavarovanje življenja v raznih kombinacijah. Centrala v Ljubljani. * * Podružnice po vsej Kraljevini.

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!